

Олександр ТОЛСТЮК,
*методист НМЦ професійного розвитку педагогічних працівників
з охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту
ХОІППО ім.А.Назаренка*

Перевезення організованих груп дітей в умовах воєнного стану

Перевезення організованих груп дітей регламентується наступними нормативно-правовими актами:

- Закон України «Про дорожній рух»;
- Закон України «Про автомобільний транспорт»;
- Постанова Кабінету Міністрів України №176 «Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2007 р. № 1184);
- Правила дорожнього руху.
- Стаття 20 Закону України «Про дорожній рух» регламентує навчання різних груп населення Правилам дорожнього руху:

Розвиток у дітей навичок безпечної поведінки на дорозі розпочинається в закладах дошкільної освіти із трирічного віку. У закладах загальної середньої, професійної, фахової передвищої освіти може проводитися навчання учнів Правил дорожнього руху за програмами підготовки водіїв категорій А1, А, В1, В.

Міністерство внутрішніх справ України, Національна поліція, медіа надають допомогу у проведенні профілактичних заходів і в навчанні різних груп населення Правил дорожнього руху.

У постанові Кабінету Міністрів України №176 «Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2007 р. № 1184) питанням перевезення організованих груп дітей присвячено окремий розділ:

43. На міжміських маршрутах не дозволяється перевозити дітей віком до 14 років без супроводження дорослих, за винятком випадків перевезення дітей до загальноосвітніх чи дошкільних навчальних закладів у сільській місцевості автобусами внутрішньообласних маршрутів та регулярних спеціальних перевезень.

63. Перевезення організованих груп дітей повинно здійснюватися із забезпеченням високого рівня безпеки та надійності транспортного обслуговування.

64. Максимальна кількість дітей для перевезення автобусом не повинна перевищувати кількості місць для сидіння, визначеної технічною характеристикою та реєстраційними документами транспортного засобу.

65. Організовані групи дітей повинні перевозитися досвідченими водіями, які мають стаж керування транспортним засобом не менш як п'ять років.

На маршрут, що виходить за межі населеного пункту та протяжність якого становить понад 250 кілометрів, повинні направлятися два водії (пункт 65 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 708 від 29.06.2011).

66. Перевезення організованих груп дітей колоною з п'яти і більше автобусів здійснюється за умови супроводу уповноваженими підрозділами Національної поліції (пункт 66 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 161 від 22.03.2017).

67. До початку перевезення організованих груп дітей замовник послуг і автомобільний перевізник:

1) визначають маршрут перевезення організованих груп дітей, як правило, такий, за яким уже здійснюються регулярні перевезення;

2) встановлюють зупинки автобуса:
технічні - одна на перші 50 кілометрів і не менше однієї - на кожні наступні 100 кілометрів маршруту;
для відпочинку - на п'ять хвилин через кожну годину руху і на 30 хвилин - через кожні п'ять годин руху (допускається поєднання 30-хвилинного відпочинку з перервою на обід);
для приймання їжі - через три-п'ять годин руху;
для ночівлі;

3) складають схему маршруту та встановлюють розклад руху (пункт 67 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 983 від 09.09.2009).

68. Перевезення організованих груп дітей здійснюються тільки у світлу пору доби і за сприятливих погодних умов.

69. Замовник послуг повідомляє не пізніше ніж за сім робочих днів автомобільному перевізнику про здійснення перевезення організованих груп дітей.

Автомобільний перевізник не пізніше ніж за три робочих дні до запланованого перевезення організованої групи дітей повідомляє уповноваженому підрозділу Національної поліції про дату здійснення кожного такого перевезення, подає йому на узгодження та замовнику послуг на затвердження схему маршруту та розклад руху автобусів (пункт 69 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 161 від 22.03.2017).

Схема маршруту та розклад руху оформляються у трьох примірниках.

Один примірник схеми маршруту і розкладу руху видається водію, інші зберігаються у замовника послуг та автомобільного перевізника (пункт 69 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 983 від 09.09.2009; в редакції Постанови КМ № 708 від 29.06.2011).

70. Замовник послуг зобов'язаний:
до початку поїздки скласти у трьох примірниках список групи дітей;

допускати до поїздки дітей, які зазначені у списках і не мають протипоказань для далеких поїздок за станом здоров'я, що підтверджується відповідною довідкою лікаря; призначити для кожної групи з десяти дітей керівника, відповідального за супроводження їх під час поїздки, а для групи з 30 і більше дітей - медичного працівника та провести інструктаж з правил поведінки і техніки безпеки (пункт 70 із змінами, внесеними згідно з постановою КМ № 983 від 09.09.2009).

71. Рух колони автобусів з організованими групами дітей здійснюється відповідно до Правил дорожнього руху.

72. Замовник послуг зобов'язаний забезпечити дітей питною водою, засобами медичної допомоги, а керівника

групи телефонним зв'язком і списком телефонних номерів служб екстреного виклику (пункт 72 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 983 від 09.09.2009; в редакції Постанови КМ № 708 від 29.06.2011).

73. Керівник групи дітей зобов'язаний:

- провести бесіду з дітьми, ознайомити їх з правилами поведінки і техніки безпеки під час поїздки;
- забезпечувати дотримання дітьми належного порядку під час руху (діти повинні сидіти на призначених для цього місцях), а також під час посадки (висадки) з автобуса;
- забезпечувати посадку (висадку) дітей після зупинки автобуса тільки з посадкового майданчика, а в разі його відсутності - з тротуару або узбіччя, якщо це неможливо - з крайньої смуги проїзної частини (але не з боку суміжної смуги для руху), за умови, що це безпечно і не створює перешкод іншим учасникам руху, а також справності засобів аварійної світлової сигналізації;
- проходити з організованою групою дітей тільки тротуарами та пішохідними доріжками, а у разі їх відсутності - краєм проїзної частини назустріч руху транспортних засобів і тільки у світлу пору доби;

74. У разі настання несприятливих погодних і дорожніх умов, виходу з ладу автобуса, виникнення загрози безпеці руху, а також погіршення стану здоров'я водія, необхідно припинити рух з повідомленням про це автомобільного перевізника, який повинен вжити заходів для доставки дітей до кінцевого пункту маршруту, заміни автобуса, водія.

Також у статті 38 Закону України «Про автомобільний транспорт» є вимоги до перевезення організованих груп дітей автобусами:

Перевезення організованих груп дітей - це одночасне перевезення групи з десяти і більше дітей, для яких замовником послуги призначається керівник, відповідальний за супроводження їх під час поїздки, а на групу з 30 і більше дітей призначається також медичний працівник.

Перевезення груп дітей можна здійснювати в режимах як регулярних, так і нерегулярних пасажирських перевезень.

Регулярні та нерегулярні перевезення груп дітей здійснюються за умови узгодження маршруту та розкладу руху із замовником та відповідними підрозділами Національної поліції.

Максимальна кількість дітей та супроводжуючих осіб при перевезенні автобусом не повинна перевищувати кількості місць для сидіння в ньому, передбачену технічною характеристикою транспортного засобу та визначену в реєстраційних документах на цей транспортний засіб.

Групи дітей повинні перевозити досвідчені водії транспортних засобів, які мають стаж керування автобусом не менше, ніж п'ять років.

А що робити, якщо повітряна тривога застала під час перевезення дітей?

1. Мати при собі схеми маршруту перевезення школярів; населених пунктів, через які проходить маршрут; визначених громадами найближчих укриттів — їх адреси, відстані до них, контактну інформацію; окремі території місцевості і штучні споруди вздовж маршруту руху, які потенційно можуть бути використані для укриття. Уникати зупинки біля потенційно небезпечних об'єктів по маршруту — наприклад: АЗС, складів і баз ПММ, електричних підстанцій, великих промислових об'єктів, залізничних станцій, мостів і переїздів через залізничні колії, військових частин, великих мостів, шляхопроводів тощо.

2. Вихователь з підвозу (водій автобуса) повинен мати поіменний список дітей, яких перевозить.

3. При отриманні сигналу «Повітряна тривога» водій має оцінити обстановку й слідувати до найближчого укриття або зупинити автобус і використовувати укриття

на місцевості;

4. Повідомити про таке рішення керівництво навчального закладу.

5. В жодному разі НЕ ПАНІКУВАТИ!

6. Обов'язково, при виході із автобуса, із собою узяти аптечку, воду і вологі серветки.

7. У жодному разі не допускати паніки серед учнів.

8. При прибутті до укриття або найбільш безпечного місця на місцевості, організовано вивести дітей з автобуса, звірити їх наявність зі списком, тримати дітей під постійним контролем і в тому числі стан їх самопочуття.

9. Нагадати правила безпечної поведінки під час повітряної тривоги.

10. Намагатися заспокоїти дітей. Розмовляти спокійно, підбадьорювати учнів. Діти повинні чути спокійний голос вихователя. Старших учнів організувати, щоб вони слідували за молодшими.

11. Своєю розмовою вихователь і водій намагаються заспокоїти дітей і відволікати від тривожної обстановки.

12. При отриманні сигналу «відбій повітряної тривоги» — організовано вивести дітей з укриття, посадити в автобус, звірити їх наявність за списком.

13. Громада має подбати про те, щоб заздалегідь визначити укриття та сховища, позначити їх і встановити покажчики руху до них.

У Правилах дорожнього руху також є вимоги до перевезення організованих груп дітей:

Автобус спереду і ззаду обладнується розпізнавальними знаками "Діти" (п. 30.3 "в" ПДР України);

На автобусах (мікроавтобусах), що здійснюють перевезення організованих груп дітей повинно бути увімкнене ближнє світло фар, з метою позначення транспортного засобу, що рухається (підпункт "в" пункту 9.8 ПДР України у редакції ПКМ України від 01.10.08 р. N 876);

На механічному транспортному засобі, позначеному розпізнавальним знаком "Діти", що перевозить організовану групу дітей, під час їх посадки чи висадки, повинна бути ввімкнена аварійна світлова сигналізація (підпункт "г" пункту 9.9 ПДР України);

Поза населеними пунктами на всіх дорогах та на дорогах, що проходять через населені пункти, позначені знаком 5.47, автобусам (мікроавтобусам), що здійснюють перевезення організованих груп дітей дозволяється рух із швидкістю не більше 80 км/год (підпункт "а" пункту 12.6 ПДР України у редакції ПКМ України від 01.10.08 р. N 876);

Забороняється перевозити організовані групи дітей в темну пору доби (підпункт "г" пункту 21.11 ПДР України).

Використані джерела

1. Закон України «Про дорожній рух». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>
2. Закон України «Про автомобільний транспорт». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів України №176 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2007 р. № 1184) <https://surl.li/zybqxs>
4. Правила дорожнього руху <https://surl.li/ezihhx>
5. Положення про службове розслідування дорожньо-транспортних пригод на відомчому транспорті. Постанова КМ № 161 від 22.03.2017.